بىرىلەۋىيە

ئېنىقلىما:

بىرىلەۋىيە بىر سۈپىزم پىرقىسى بولۇپ، بىرىتانىيە مۇستەملىكىسى مەزگىلىدە، ھىندى ـ پاكىستان يېرىم ئارىلىدىكى ھىندىستاننىڭ ئەترابىردىش ۋىلايىتىگە قاراشلىق بىرىلىي شەھرىدە مەيدانغا كەلگەن. ئومۇمەن پەيغەمبەرلەر ۋە ئەۋلىيالارنى، خۇسۇسەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ياخشى كۆرۈش ۋە مۇقەددەسلەشتۈرۈشتە شۆھرەت قازانغان.

قورۇلۇشى ۋە ئاساسلىق كىشىلىرى:

◈ بۇ پىرقىنىڭ تەسىس قىلغۇچىسى ئەھمەد رىزاخان ئىبنى تەقىي ئەلىخان بولۇپ، ھىجرىيە 1272 ـ 1340 يىللىرى ئارىسىدا ياشىغان. ئۇ ئۆزىگە ئابدۇلمۇستەفا دەپ ئىسىم قويغان. بۇنداق ئاتاش ئىسلامدا جائىز ئەمەس؛ چۈنكى بەندىچىلىك يىگانە ئاللاھ تائالاغىلا خاستۇر. ئەترابىردىش ۋىلايىتىنىڭ بىرىلىي ئېلىدە دۇنياغا كەلگەن. مىيرزا غۇلام قادىر بېكنىڭ قولىدا ئوقۇغان.

ـ ھىجرىيە 1295 ـ يىلى مەككە مۇكەررەمەنى زىيارەت قىلغان ۋە ئۇيەردىكى بەزى شەيخلاردا ئوقۇغان. ئۆزى ئۇرۇق، تەبىئى نازۇك، تۇتقاقلىق كېسەللىرى بار، دائىم باش ۋە بەل ئاغرىقىدىن شىكايەت قىلىدىغان، ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان، تىلى ئىتتىق، ئەمما ھۇشيار، زىرەك كىشى ئىدى. ئۇنىڭ ئاساسلىق كىتابلىرىدىن "أنباء المصطفى"، "خالص الإعتقاد"، "دوام العيش"، "الأمن والعلى لناعتي المصطفى"، "مرجع الغيب والملفوظات" قاتارلىقلارنى، "حدائق بخش" ناملىق شېئىرلار توپلىمىنى ساناش مۇمكىن.

◈ دىيدار ئەلى: بىرىلەۋىي، ھىجرىيە 1270 ـ يىلى ئالور ۋىلايىتىنىڭ نەۋاپپور ئېلىدە دۇنياغا كەلگەن ۋە مىلادى 1935 ـ يىلى ئۆكتەبىردە ۋاپات بولغان. "تفسير ميزان الأديان وعلامات الوهابية" ناملىق كىتاب ئۇنىڭ ئەسەرلىرىنىڭ بىرىدۇر.

◈ نەئىيمۇددىن مۇراد ئابادىي 1300ھ ـ 1367ھ (1883م ـ 1948م): ئۇ، نەئىيمىييە جامەسى ناملىق مەدرىسىنىڭ ساھىبى بولۇپ، پەزىلەتلىكلەرنىڭ بېشى، دەپ ئاتىلىدۇ. "الكلمة العليا في عقيدة علم الغيب" ئۇنىڭ كىتابلىرىنىڭ بىرىدۇر.

◈ ئەمجەد ئەلى ئىبنى جامالۇددىن ئىبنى خۇدابەخش: كھوسىدا تۇغۇلغان. ھىجرىيە 1320 ـ يىلى گونپوردىكى ھەنەفىييە مەدرىسىسىنى پۈتتۈرگەن. ھىجرىيە 1367 ـ يىلى (1948م) ۋاپات بولغان. ئۇنىڭ "شەرىئەت باھارى" ناملىق كىتابى بار.

◈ ھەشمەت ئەلىخان: لىكھنۇدا دۇنياغا كەلگەن، ھىجرىيە 1340 ـ يىلى ئوقۇشىنى تاماملىغان. ئۇ ئۆزىنى "ئەھمەد رىزاخاننىڭ ئىتى" دەپ ئاتايتتى ۋە بۇنىڭدىن

پەخىرلىنەتتى. ئۇنىڭ "ئەھلى سۈننەتتىن يىراق تۇرۇش" ناملىق كىتابى بار. ئۇ "مۇناپىقلارنىڭ غەزىۋى" دەپ لەقىمى بار ئىدى. ئۇ ھىجرىيە 1380 ـ يىلى ۋاپات بولغان.

◈ ئەھمەد يارخان (1906م ـ 1971م): بۇ پىرقىگە تولىمۇ مۇتەئەسسىپ كىشى ئىدى. ئۇنىڭ "ھەقىقەت كەلدى" ۋە "مۇستەفانىڭ سەلتەنىتى" ناملىق كىتابلىرى بار.

پىكىر ۋە ئېتىقادلار:

◈ بۇ تائىفىنىڭ ئەۋلادلىرى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىدا كائىناتنى ئىدارە قىلىدىغان قۇدرەت بار، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. ئەمجەد ئەلى مۇنداق دەيدۇ: "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاللاھ تائالانىڭ شەرتسىز ۋەكىلى، پۈتۈن دۇنيا ئۇنىڭ ئىدارە قىلىشى ئاستىدا، ئۇ خالىغىنىنى قىلىدۇ، خالىغان كىشىگە خالىغان نەرسىنى بېرىدۇ، ئىككى دۇنيادا ئۇنىڭ ھۆكۈمىنى ئىدارە قىلىدىغان بىرسى يوق، ئۇ ئىنسانلارنىڭ خوجىسى، كىمكى ئۇنى ئۆزىنىڭ مالىكى (يەنى ئىگىسى) قىلمىسا، سۈننەتنىڭ ھالاۋىتىدىن مەھرۇم بولىدۇ."

◈ ئۇلار يەنە، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن ئەۋلىيالارنىڭ كائىناتتا ئىدارە قىلىش قۇدرىتى بار، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. ئەھمەد رىزاخان مۇنداق دەيدۇ: "يا غەۋس (يەنى ئىي، ئابدۇلقادىر جەيلانىي)، "كۈن" (ھازىر بول) قۇدرىتى پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن مۇھەممەدكە، مۇھەممەدتىن ساڭا ھاسىل بولغاندۇر. سەندىن سادىر بولغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ سېنىڭ ئىدارە قىلىش قۇدرىتىڭگە ئىشارە قىلىدۇ، جەزمەنكى سەن، پەردە ئارقىسىدىكى ھەقىقىي ئىش ئېلىپ بارغۇچىسەن."

◈ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا بولغان قاراشلىرىدىمۇ چەكتىن ئاشۇرىۋەتكەن بولۇپ، ئۇنى ئىلاھلىق مەرتىۋىسى (ئاللاھ ساقلىسۇن) گە يېقىن بىر يەرگىچە يەتكۈزگەن. ئەھمەد رىزاخان "حدائق بخش" ناملى كىتابىنىڭ 2 ـ جىلد، 104 ـ بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "ئىي مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام، مەن ساڭا سەن ئاللاھ دېيەلمەيمەن، ئىككىڭلارنىڭ ئارىسىنىمۇ پەرقلەندۈرەلمەيمەن، سېنىڭ ئىشىڭ ئاللاھقا قالدى، ئۇ سېنىڭ ھەقىقىتىڭنى ھەممىدىن ياخشى بىلىدۇ."

◈ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ھەقىقەتكە ئويغۇن كەلمەيدىغان سۈپەتلەرنى بېرىشتىمۇ چەكتىن ھالقىپ كېتىپ، ئۇنى غەيبنى بىلىدىغان ئورۇنغا قويغان. ئەھمەد رىزاخان ئۆزىنىڭ "خالص الإعتقاد" ناملىق كىتابىنىڭ 33 ـ بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ تابارەك ۋەتائالا قۇرئاننىڭ ساھىبى ئەپەندىمىز ۋە خوجىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا لەۋھۇل مەھفۇزدىكى بارلىق نەرسىلەرنى بەرگەن."

◈ ئۇلاردا "شۇھۇد ئەقىدىسى" دەپ ئاتىلىدىغان بىر خىل ئەقىدە بولۇپ، ئۇلارنىڭ قارىشىچە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەر قانداق زامان، ھەر قانداق ماكاندا مەۋجۇت بولۇپ، بەندىلەرنىڭ قىلىۋاتقان ئىش ـ ھەرىكەتلىرىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ. ئەھمەد يارخان ئۆزىنىڭ "ھەقىقەت كەلدى" ناملىق كىتابىنىڭ 1 ـ جىلد، 160 ـ

www.munber.org

بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "مەۋجۇت ۋە كۆزىتىپ تۇرىدۇ، دېگەننىڭ شەرئىي مەنىسى، مۇقەددەس كۈچنىڭ ساھىبى تۇرغان يېرىدىن گويا ئالقىنىنى كۆرگەندەك ئالەمنى كۆرەلەيدۇ، يېقىن ـ يىراقتىكى ئاۋازلارنى ئاڭلىيالايدۇ، كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە بولغان جەرياندا ئالەمنى ئايلىنىپ چىقالايدۇ، قېيىن ئەھۋالدا قالغانلارغا ياردەم بېرىدۇ ۋە دۇئا قىلغۇچىلارغا جاۋاب بېرىدۇ، دېگەن بولىدۇ."

◈ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىنسانلىقىنى ئىنكار قىلىپ، ئۇنى ئاللاھنىڭ نۇرلىرىدىن بىر نۇر، دەپ قارايدۇ. ئەھمەد يارخان ئۆزىنىڭ "مواعظ نعيمية" ناملىق كىتابىنىڭ 14 ـ بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ نۇرلىرىدىن بىر نۇردۇر، بارلىق ئىنسانلار ئۇنىڭ نۇرىدىندۇر." ئەھمەد رىزاخان شېئىرلىرىدا مۇنداق دەيدۇ: "ئىنسان ئوبرازىدىكى ئىلاھىي نۇر چۈشمىگىنىدە بۇ لاي بىلەن سۇنىڭ نېمە قىممىتى بار."

◈ ئەگەشكۈچىلىرىنى پەيغەمبەرلەر، ئەۋلىيالاردىن ياردەم تەلەپ قىلىشقا قىزىقتۇرىدۇ. كىمكى بۇ قاراشنى ئىنكار قىلىدىكەن كاپىرلىققا چىقىرىدۇ. ئەمجەد ئەلى ئۆزىنىڭ "شەرىئەت باھارى" ناملىق كىتابىنىڭ 1 ـ جىلد، 122 ـ بېتىدە مۇنداق دەيدۇ: "پەيغەمبەرلەر، ئەۋلىيالار ۋە ئۇلارنىڭ قەبرىلىرىدىن مەدەت تەلەپ قىلىشنى ئىنكار قىلغانلار، كاپىرلاردۇر."

◈ قەبرىلەرنى تاۋاپ قىلىدۇ، ياسايدۇ، قاتتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا شاملارنى، پانۇسلارنى يورۇتىدۇ، ئۇنىڭغا ئاتاپ نەزىرلەرنى بېرىدۇ، ئۇنىڭدىن بەرىكەت تىلەيدۇ، ئۇنىڭغا ئاتاپ پائالىيەتلەرنى ئورۇنلاشتۇرىدۇ، ئۈستىگە چېچەك، گۈل، رىدا ۋە يوپۇقلارنى قويىدۇ، ئەگەشكۈچىلىرىنى ئۇنىڭدىن بەرىكەت تىلەپ تاۋاپ قىلىشقا بۇيرۇيدۇ.

◈ ئۇلار، ئابدۇلقادىر جەيلانىنى مۇقەددەسلەشتۈرۈش مەسىلىسىدە چەكتىن تولىمۇ ئېشىپ كەتكەن. يەنە مۇتەسەۋۋۇپ ئۆلىمالارنىڭ ئىچىدىكى باشقا ئەۋلىيالارنى ئۇلۇغلايدۇ ۋە ئۇلارغا ئەپسانىۋىي، خۇراپىي توقۇلمىلار بىلەن سۈپەتلەنگەن ئادەتتىن تاشقىرى خىيالىي ئىشلارنى مەنسۇپ، دەپ قارايدۇ.

◈ "ئىسقات" نى ئىلگىرى سۈرىدۇ. يەنى بۇ، مېيىتقا ۋاكالىتەن ئۇنىڭ تۇتمىغان روزا، ئوقۇمىغان ناماز ۋە باشقىلار ئۈچۈن بېرىلىدىغان سەدىقە بولۇپ، مېيىتنىڭ بارلىق ئادا قىلمىغان ناماز، روزىلىرىنىڭ مىقدارى پىتىر سەدىقىسىنىڭ مىقدارى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ. بۇنىڭدا ئۇلار ھىلىنى مەقسەت قىلىدۇ. يەنى، بىر يىلغا يېتەرلىك مىقدارنى تارقىتىدۇ، ئارقىدىن ئۇلارنى ھەدىيە، دەپ يىغىۋالىدۇ، ئارقىدىن يەنە تارقىتىدۇ، بۇ ئىشنى شۇ پەرز تاشلىنىپ قالغان يىللارنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ھالدا تەكرارلايدۇ.

◈ ئۇلارنىڭ ئەڭ چوڭ ھېيتى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى خاتىرلەش كۈنى بولۇپ، ئۇنىڭغا ناھايىتى زور مىقداردا مەبلەغ سەرپ قىلىدۇ. بۇ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىكى مۇقەددەس كۈندۇر. بۇ كۈندە خۇراپىي قىسسىلەر ئارقىلىق پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ئۇلۇغلايدىغان ناخشىلارنى ئېيتىشىدۇ، ئەھمەد رىزاخان تەرىپىدىن يېزىلغان، خىيال ۋە ئەپسانىلەرگە توشۇپ كەتكەن "سرور القلوب في ذكر المولد المحبوب" ناملىق كىتابنى ئوقۇشىدۇ.

www.munber.org

◈ تويلار: بۇ قەبرلەرنى زىيارەت قىلىپ، ئۇ يەرگە توپلىنىش، دېگەن بولىدۇ. مەسىلەن دېيۋە ئېلىدىكى شەيخ شاھ ۋارىسنىڭ تويى، خۇۋاجە مۇھيىددىن جەشتىينىڭ تويى، دېگەنگە ئوخشاش. ئۇ يەرگە مىليۇنلىغان ئەر ـ ئاياللار ئارىلاش توپلىنىدۇ، ئۇ يەردە شەرىئەتتە چەكلەنگەن بەزى پاساتچىلىقلار كۆرىلىدۇ.

ـ روزا، نامازلىرىنى تەرك قىلغانلار ئۇنىڭدىن خالاس بولالايدۇ. ئەمما ئۇلارنىڭ نەزىرىدىكى ئەڭ بۈيۈك قىيامەت، ئەڭ چوڭ مۇسىبەت مەۋلۇد پائالىيەتلىرىگە، فاتىھەلەر، تويلارغا كىچىكىپ قالغانلارنىڭ ئۈستىگە كېلىدۇ. ئۇلار بىرىلەۋىيلاردىن باشقا مۇسۇلمانلارنى ئەڭ ئاددى سەۋەپلەر تۈپەيلى كاپىرلىققا چىقىرىدۇ. ئۇلار كاپىرلىق سۈپىتىنى بەرمىگەن ھېچقانداق ئىسلامي جەمئىيەت، ئىسلامي شەخس قالمىغان. ئۇلارنىڭ كىتابلىرىدا ئەڭ كۆپ ئۇچرايدىغان ئىبارە، بىر كىشىنى كاپىرلىققا چىقىرىپ بولغاندىن كېيىنكى "ئۇنى كاپىر، دېمىگەنلەر كاپىردۇر" ئىبارىسىدىن ئىبارەت. ئۇلار كاپىرلىققا چىقارغانلار، دىيوبەندىيلەر، نەدەۋىيلەر، مائارىپ ۋە ئىسلاھاتنىڭ بايراقدارلىرى، ھىندىستاننى مۇستەملىكىدىن قۇتۇلدۇرغان كىشىلەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ كاپىرلىق سۈپىتى بىدئەت ۋە خۇراپاتلىقلارغا قارشى چىققان ھىندىستان ئۆلىمالىرىنىڭ بىرى شەيخ ئىسمائىل ئەددىھلەۋىنى، مۇھەممەد ئىقبالنى، پاكىستاننىڭ مەرھۇم رەئىسى زىيائۇلھەق ۋە قانچىلىغان ۋەزىرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ـ ئۇلار، شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييەنى كاپىرغا چىقىرىدۇ ۋە ساراڭ، ئەقلىي بۇزۇق، دەپ سۈپەتلەيدۇ. ئۇنىڭ قاتارىغا تالىبى ئىبنى قەييىمنىمۇ كىرگۈزىدۇ.

ـ ئىمام مۇھەممەد ئىبنى ئابدۇلۋاھھابنى ئۈچ كۆرىدۇ. ئۇنىڭغا ئەڭ ئېغىر تۆھمەتلەرنى توقۇيدۇ، ئەڭ رەزىل سۆزلەرنى ئىشلىتىدۇ. بۇ پەقەت ئۇنىڭ خۇراپاتلىقلارغا قارشى كەسكىن پوزىتسىيەدە تۇرۇپ، خالىس تەۋھىدكە چاقىرغانلىقى ئۈچۈنلا قىلىنغان ھاقارەتلەردىن ئىبارەت.

◈ بىرىلەۋىيلەر ھەمىشە مۇسۇلمانلارنىڭ سېپىنى پارچىلاش، كۈچلىرىنى يېمىرىش، ئاجىزلاشتۇرۇش ۋە ھېچقانداق ئەھمىيىتى بولمىغان ئىختىلاپلارغا سۆرەپ كىرىش قاتارلىق ئىشلار بىلەن مەشغۇل بولىدۇ. ئەنە شۇنداق ئىشلارنىڭ بىرى، ئەزان ئوقۇلغان چاغدا ئىككى كۆرسەتكۈچ بارماقنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ بىلەن كۆزلىرىنى سىلاشتىن ئىبارەت بىدئەتتە چىڭ تۇرۇشىدۇر. ئۇلار بۇنى ئاساسىي ئىشلار قاتارىدا كۆرىدىغان بولۇپ، (ئۇلارنىڭ قارىشىچە) ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرىگە دۈشمەن بولمىغان ھەر قانداق كىشى بۇنى تەرك قىلمايدۇ ۋە كىمكى شۇ ئىشلارنى قىلسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز چاقا چىقىپ قالمايدۇ، دەپ دەۋا قىلىدۇ. (ئۇلارنىڭ "منير العينين في تقبيل الإبهامين" ناملىق كىتابىغا قاراڭ).

پىكىر ۋە ئەقىدىلەرنىڭ يىلتىزلىرى:

بۇ پىرقە ماھىيەت جەھەتتىن خاتا ھالدا ھەنەفىي مەزھىپىنى تۇتۇپ ماڭىدىغان ئەھلى سۈننەت جامائىتىنىڭ قاتارىغا قويىلىدۇ. بەزى ئىزدەنگۈچىلەر بۇ پىرقىنىڭ

www.munber.org

تەسىس قىلغۇچىسىنىڭ ئەسلىدە شىئە ئىكەنلىكى، كېيىنچە تەقۋا سۈننىلەر سۈپىتىدە ئوتتۇرىغا چىققانلىقىنى ئىلگىرى سۈردۇ. ئەمما ئۇلارنىڭ ئەقىدىلىرى باشقا ئەقىدىلەر بىلەن يۇغۇرۇلۇپ كەتكەن بولۇپ، مىلادىيە يېڭى يىل بايرام پائالىيەتلىرىگە ئوخشاشلا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنى پائالىيىتىنى ئۆتكۈزۈشكە ئادەتلەنگەن. بۇ پىرقە، ئىيسا ئەلەيھىسسالامغا مەنسۇپ قىلىنغان خۇراپاتلارغا تەڭ كېلىپ قالغۇدەك دەرىجىدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سالاھىيىتى ھەققىدە چەكتىن ئاشقان ھالدا مۇبالىغىلەرنى قىلىدۇ.

◈ كۆپ دىنلىق ھىندىستاندا ياشىغانلىقى سەۋەپلىك ھىندوس ۋە بۇددىزم پىكىرلىرى ئۇلارنىڭ ئىسلامىي ئەقىدىلىرىگە سىڭىپ كىرگەن.

◈ ئۇلار شىئەلەرنىڭ (ئۆزلىرىچە) گۇناھدىن پاك دەپ قارايدىغان ئىماملىرىنىڭ سۈپەتلىرىگە ئوخشاپ كېتىدىغان سۈپەتلەرنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋە ئەۋلىيالارغا ئىلاۋە قىلىدۇ.

◈ يەنە ئۇلارغا رادىكال مۇتەسەۋۋۇپلارنىڭ، مازارچىلارنىڭ ئەقىدىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ "ھۇلۇل"، "ۋەھدەتۇل ۋۇجۇد" ۋە "ئىتتىھاد" قا دائىر شېرىك ۋە نەزىرىيەلىرى سىڭىپ كىرگەن بولۇپ، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ ئەقىدىلىرىنىڭ بىر قىسمىغا ئايلىنىپ كەتكەن.

بىرىلەۋىييەلەرنىڭ باشقا خاتالىقلىرى:

◈ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەققىدە ئېغىر رادىكاللىق ۋە مۇبالىغە قىلىش ۋە بۇلارنى مۇشرىكلارنىڭ ئەقىدىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرىۋېتىش.

◈ شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييە، ئىمام مۇھەممەد ئىبنى ئابدۇلۋاھھاب ۋە ئىسلام ئۈممەتلىرى ئارىسىدىكى خالىس تەۋھىدكە چاقىرىدىغان پەزىلەتلىك ئۆلىمالارغا قاراتقان ھۇجۇم ۋە تۆھمەتلىرىدە ھەقىقەتتىن يىراقلىشىپ كېتىش.

◈ يالغۇز كۆز قاراشتا بىر يەردىن چىقمىغانلىقى ئۈچۈن مۇسۇلمانلارنى كاپىرلىققا چىقىرىشتا تىللىرىنى بولۇشىغا قويىۋېتىش.

◈ مۇسۇلمانلارنىڭ كەلىمىلىرىنى بۆلۈپ، كۈچلىرىنى يىمىرىۋېتىش ئۈچۈن ئىزچىل ھەرىكەت قىلىش.

◈ يۇقىرىقىلاردىن قەتئىي نەزەر، بۇ ۋە بۇنىڭغا ئوخشىغان پىرقىلەر بىر قىسىم رايونلاردا ئېلىپ بېرىلغىنىدەك، دۇرۇست، ساغلام يولدا بولۇشى ئۈچۈن، ھېكمەت ۋە گۈزەل ئۇسلۇبلار ئارقىلىق ئۇلارنىڭ يوللىرىنى يۇرىتىپ بېرىدىغان، شەيخ ۋە مۇرىتلىرىنىڭ كۆزلىرىدىن نادانلىق، خۇراپات ۋە قالاقلىقنىڭ ۋەھىملىرىنى كۆتۈرىۋېتىدىغان كىشىلەرگە مۇھتاج.

تارقىلىشى ۋە تەسىر دائىرىسى:

◈ بۇ چاقىرىق ھىندىستاننىڭ ئەترابىردىش ۋىلايىتىگە قاراشلىق بىرىلىي شەھرىدىن قوزغىلىپ، پۈتۈن ھىندىستان قىتئەسى (ھىندىستان، پاكىستان، بىنگال، بورما ۋە سىرىلانكا)گە تارقالغان.

www.munber.org

◈ ئۇلارنىڭ ئەنگلىيەدە ئەگەشكۈچىلىرى بار. شۇنىڭدەك، جەنۇبىي ئافرىقا، كىنىيە، مورشىيوس ۋە ئافرىقا قىتئەسىدىكى بىر قاتار ئەللەردىمۇ نۇپۇزى بار.

يۇقىرىقىلاردىن شۇ نەرسە ئايدىڭلىشىدۇكى: بىرىلەۋىيە بىر سۇپىزم پىرقىسى بولۇپ، بىرىتانىيە مۇستەملىكىسى مەزگىلىدە ھىندى ـ پاكىستان يېرىم ئارىلىدا مەيدانغا كەلگەن. ئۇلار پەيغەمبەرلەر ۋە ئەۋلىيالار توغرىسىدا چەكتىن ئېشىپ مۇبالىغە قىلىدۇ، خالىس تەۋھىد دەۋەتچىلىرىگە قارشى كۈرىشىدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ كائىناتنى ئىدارە قىلىش قۇدرىتى بار، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئەۋلىيالارنىڭ كائىناتتا خالىغىنى قىلىش قۇدرىتى بار، دەپ قارايدۇ. ئۇلاردا يەنە "شۇھۇد" دەپ ئاتىلىدىغان بىر خىل ئەقىدە بولۇپ، بۇنىڭدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەر زامان، ھەر ماكاندا ھازىر بولىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىنسانلىقىنى ئىنكار قىلىدۇ. ئەگەشكۈچىلىرىنى پەيغەمبەرلەر، ئەۋلىيالاردىن مەددەت تىلەشكە رىغبەتلەندۈرىدۇ. قەبرىلەرنى تاۋاپ قىلىدۇ، ئۇنى ياسايدۇ، شام ۋە پانۇسلار ئارقىلىق ئۇنى يورىتىدۇ.

ئەتراپلىق مەلۇمات ئۈچۈن پايدىلىنىش مەنبەلىرى:

- ئېھسان ئىلاھىي زەھىير: البريلوية: عقائد وتاريخ ، بىرىنچى باسمىسى، 1403ھ/1983م، تەرجىمان ئەسسۇننە ئىدارىسى ـ لاھور، پاكىستان.

- البريلوية: ئۇسۇل ئەددىن (دىن مېتودولوگىيىسى) پاكۇلتېتى، ئىمام مۇھەممەد ئىبنى سەئۇد ئىسلام ئۇنىۋېرسىتېتىغا سۇنۇلغان ماگىستىرلىك دىسسېرتاتسىيەسى ـ رىياد.

- ئەھمەد رىزاخان: الأمن والعلى لناعتي المصطفى ، قادىري بەكدىپو ـ بىرىلىي، ھىندىستان.

- ئەھمەد رىزاخان: أنباء المصطفى ، سۇبھىي سادىق باسمىخانىسى، ھىندىستان، 1318ھ.

- بىر گۇرۇپ يازغۇچىلار: أنوار رضا ، لاھور، 1397ھ.

- ئەمجەد ئەلى ئەئزەمىي: شەرىئەت باھارى، دېلھىي ـ ھىندىستان.

- ھەشمەت ئەلى خان: ئەھلى سۈننەتتىن يىراق تۇرۇش ، بىيلى بىھىت نەشرىياتى، ھىندىستان، 1361ھ.

- ئەھمەد يارخان نەئىيمىي: جاء الحق وزهق الباطل ، كانفور – ھىندىستان.

- ئەھمەد رىزاخان: ھەدىيە باغچىلىرى، مۇرادئاباد ـ ھىندىستان.

- ئەھمەد رىزاخان: خالص الإعتقاد ، بىرىلىي – ھىندىستان، 1328ھ.

- ئەھمەد يارخان: مۇستەفانىڭ سەلتەنىتى، كانفور – ھىندىستان.

www.munber.org

- مەھمۇد ئەھمەد مىيرفۇرىي: مجلة صراط المستقيم، بىرمىڭھام - بىرىتانىيە، ئاۋغۇست 1980م.

- ئەھمەد رىزاخان: ملفوظات، لاھور - پاكىستان.

- ئەھمەد رىزاخان: الكوكبة الشهابية في كفريات أبي الوهابية، ئەزىيم ئاباد - ھىندىستان، 1316ھ.

- ئەھمەد سەئىيد: تسكين الخواطر في مسألة الحاضر والناظر ، سەكىر باسمىسى، پاكىستان.

www.munber.org